

Cerkveni Glasbenik

Glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja kot mesečnik v dvojnih številkah in velja za celo leto z glasbeno prilogo vred 40 K, za dijake 30 K.

Uredništvo in upravišтво: Pred Škofijo št. 12, 1. nadstr.

Naš cerkvenoglasbeni tečaj.

Cerkvenoglasbeni tečaj, ki ga je Cecilijino društvo za ljubljansko škofijo priredilo 13. in 14. sept. t. l. v semeniški dvorani v Ljubljani, se je lepo in srečno obnesel. Vršil se je v najlepšem redu in družil s predavanji praktične glasbene prireditve. Udeležba je bila nepričakovano velika. Vseh udeležencev je bilo nad 70. Večina seveda organisti, par zastopnikov učiteljskega stanu in več duhovnikov in redovnikov.

Po kratkem pozdravu predsednika Cec. društva, konz. svetnika P. Hugolina Sattnerja so se takoj začela predavanja, ki so bila vseskozi praktična in poljudna.

Kanonik dr. Kimovec je v treh urah udeležence vadil gregorijanski tradicionalni koral in prepel ž njimi sledeče speve: antifono »Češčena bodi Kraljica«, vse koralne mašne odgovore, introit za III božično sv. mašo in Libera.

Svetnik P. Hugolin Sattner je predaval o metodiki pevskega pouka. Najprej je zelo priporočal ustanovitev župnijskih pevskih šol, ki bi se iz njih venomer rekrutirali cerkveni pevci. Razlagal je glasovni aparat: sapila, glasilke, resonanco, govoril o nastavku glasú, napačnem in pravilnem, o elastičnosti glasu, o tremoliranju, razlagal vokalizacijo, lego jezika in ust. Nato je prenesel glas na tablo, razvil otrokom prikladno lego not, vrednost not in pavz, razvil intervale, takt, pike, oprl zadevanje not na trizvok, četverozvok in kvartsekstakord, opozarjal na vodilni ton, spominski ton in povdarjal, koliko ima oko opravila. Opozoril je na važnost naglasa, ki je trojen: muzikaličen, jezikoven in deklamatoričen; povdarjal za vsako prednašanje: intonacijo, ritem, tempo, fraziranje, in za dihanje pravilno razdelitev.

Posebno zajemljiv je bil diktat, napisan na tablo, po katerem učenci tolčejo na klop in se vadijo v ritmiki, in razvijanje tonovih načinov, pri katerem je služila za nazoren nauk narisana klavijatura in glavnik, ki je, kazal razmerje celih in pol tonov v škali, na katerokoli tipko si ga postavil.

K sklepu je priporočil skrbno izbiro pesmi. Noben kor naj se višje ne steguje, kakor je zrastel, vedno pa hrepēni po napredku. Ne zmiraj čveteroglasno peti, pač pa vsak spev izborno naštudirati. — Praktično je naštudiral z udeleženci tečaja Gallusov moški zbor „Ecce quomodo moritur justus“.

Prof. Premrl je v enournem predavanju očrtal slovensko cerkvenoglasbeno literaturo in sicer 1) skladbe s slovenskim, 2) skladbe z latinskim besedilom, 3) orgelske skladbe. Hkrati je pri skladbah tu in tam omenjal njih vrednost in uporabnost. K sklepu je podal še sledeča načela, ki naj se jih naši organisti in pevovodje drže pri izbiri in uporabljanju cerkvenoglasbene literature. 1. Poslužujmo se novejših in starejših cerkvenih skladb; prednost naj imajo po možnosti novejše. 2. Uporabljajmo v prvi vrsti domače skladbe, v kolikor so dobre in porabne, potem šele druge. 3. Kar se tiče inozemske literature, uporabljajmo poleg nemške, ki je do zadnjih časov izmed inozemskih prevladovala, tudi zlasti češko in italijansko, ki sta obedve visoke glasbene vrednosti in nudita v pevskem in instrumentalnem (orgelskem) oziru mnogo izredno lepega in porabnega. To predavanje (pregled literature) bo C. Gl. na splošno željo objavljal v prihodnjem letniku.

Nato je sledilo predavanje o ljudskem cerkvenem petju, ki ga je imel urednik Zabret. Predavanje je bilo skrbno sestavljeno, jako zanimivo in poučno. Predavatelj je poleg že znanih načel glede cerkvenega ljudskega petja pokazal tudi nove vidike, kako vzbujati smisel za cerkveno ljudsko petje, kako ga gojiti in širiti. Predavanje prinašamo na drugem mestu v celoti. Hkrati je predavatelj vabil z udeleženci štiri pesmi, ki so se potem enoglasno pele pri sv. maši v Marijanišču: Belarjevo mašno, Ferjančičevo „Večerni zvon“, hrvatsko evharistično „Tebe ljubi moja duša“ in Smolkovo v čast Srcu Jezusovemu (vse iz Premrlove Pesmarice za mladino).

Msr. Dostal je govoril o skrbi za cerkvene predmete, ki naj jo ima organist-cerkovnik. Povdarjal je, da skrb za cerkvene predmete obstoji zlasti v snagi in redu, ki naj vladata v cerkvi, zakristiji in zunaj cerkve. Temu primerno je obravnaval posamezne predmete, kako paziti na nje. Končno je omenjal, da bo to delo z veseljem opravljal organist-cerkovnik, ki je res veren, ki ve, da je v cerkvi hišnik Najvišjega, ki ve, da mu je izročena v skrb hiša božja, ki ve, da kolikorkrat gre mimo oltarja, da gre mimo v podobi kruha v tabernaklju pričujočega Zvelčarja. V težkih urah bo prejemal tak organist-cerkovnik tudi moč in uteho.

Kanonik Ferjančič je v enournem predavanju razkladal cerkvenoglasbene predpise v praksi, posebno glede slovesne sv. maše. Ponovil in poživil je s svojim predavanjem vse to, kar je pisal in še piše v „Cerkvenem Glasbeniku“. Končno je odgovarjal na razna vprašanja, ki so jih stavili udeleženci glede raznih cerkvenoglasbenih določb. Pri tem razgovoru se je sprožilo tudi vprašanje o staroslovenskem jeziku pri službi božji. Na kar je sledilo pojasnilo, da je to zadeva sv. stolice in naših škofov in je treba počakati končnoveljavnih odredb.

Prvo dopoldne je počastil naš tečaj z obiskom in nagovorom gosp. vladni svetnik dr. Lubec, za kar se mu je v imenu vseh predavateljev in udeležencev tečaja zahvalil kanonik dr. Kimovec.

Praktične glasbene prireditve o priliki tečaja so bile štiri: 1) pete litanije v marijaniški kapeli, pri katerih se je za vsakim klicem pelo „prosi za nas“, za vsakim tretjim pa tudi odpevanje. Udeleženci tečaja so peli pri litanijah koralno „Češčena bodi Kraljica“, pomnoženi marijaniški mešani zbor je pel dve Premrlovi Marijini („Do Marije“ in „Marija premila“, obe iz prilog C. Gl.) in dve dr. Kimovčevi skladbi: nežno in hkrati mogočno antifono v čast sv. Rešnjemu Telesu in Tantum ergo v recitativnem slogu (obe sta še v rokopisu).

2. Pri sv. maši v frančiškanski cerkvi ob 7. uri je tamošnji pevski zbor krasno prepeval Foersterjevo mašo v čast sv. Ceciliji (celo), za darovanje P. H. Sattnerjevo Vnebovzetje Marijino.

3. Udeleženci sami so peli kot poskus cerkvenega ljudskega petja pri sv. maši v marijaniški kapeli ob pol dvanajstih štiri že prej omenjene pesmi enoglasno z orglami. Pomagali so tudi gojenci Marijanišča, ki so jih tamošnje sestre v ta namen pripravile. Celotni vtis je bil najboljši in je petje mogočno učinkovalo.

4. Najlepša, za vse udeležence najbolj spodbudna in visoko umetniška je bila vzorna prireditev „Ljubljane“. Pri tem sicer kratkem, a v resnici dovršeno izvajanim poučnem koncertu je mešani zbor „Ljubljana“ izvajal nekaj slovenskih umetnih, potem pa še cel venec slovenskih, hrvatskih in srbskih narodnih pesmi. Celemu zboru, posebno še njegovemu vrlemu pevovodju prof. Bajuku najiskrenejša zahvala!

Občni zbor Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo

dne 14. septembra 1921.

Kot zaključek lepo uspelega cerkvenoglasbenega tečaja se je vršil 14. sept. v semeniški dvorani občni zbor Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo. Udeležba je bila prav obilna — okrog 70. Zborovanje je otvoril društveni predsednik g. konz. svetnik P. Hugolin Sattner, pozdravil zborovalce in dal besedo poročevalcem.

Prvi je poročal tajnik Fr. Zabret, kakor sledi:

„Inter arma silent musae, pravi latinski pregovor: v boju umetnost počiva. Svetovna vojska, ki je v tako veliki meri zamorila društveno življenje, je sicer minula, toda nastopila je druga vojska, ki nič manj kvarno ne vpliva zlasti na razvoj našega cerkvenoglasbenega življenja. Ta vojska je boj naših organistov za življenski obstanek. — Organisti pa so vendar glavni činitelji, da se cerkvenoglasbena umetnost med ljudstvom ne samo vzdrži na sedanji višini, marveč da se vedno usovršuje in izpopolnjuje. Saj če prebiraš Glasbenike zadnjih let, boš opazil, kako je malo dopisov, kjer bi se

popisoval razvoj in napredek naše cerkvene pesmi po posameznih farab, pač pa so dolga poročila o boju, ki ga bijejo organisti za svoj obstanek. Temu se ne moremo čuditi: življenje je preje kot umetnost. To velja tudi za organiste. Druga vojska je boj naših cerkva za svoj obstanek. Cerkvam, so dohodki marsikje v primeri s stroški znatno prikrajšani in ne morejo kora oskrbovati z novimi skladbami, ki vsak zbor ne samo znatno požive, temveč ga — ker gredo naše cerkvene skladbe in zbirke krepko naprej z razvojem glasbene umetnosti — tudi dvignejo v umetniškem umevanju. Končno bije boj za obstanek naša knjiga, naš tisk. Skladatelji imajo mnogo lepega in pripravnega v rokopisu, pa ne morejo na dan, ker ni denarja.

Vendar pa moramo reči, kljub vsem težkočam, ki leže kakor mora na na razvoju naše cerkvene pesmi, le-ta ni zastala, temveč kot rastlina z zdravo korenino si poiskala, kjer je le mogla, pot, da se je pokazala, dvignila in razvijala.

Organisti so kljub pomanjkanju v ogromni večini s požrtvovalnostjo in vztrajnostjo gojili cerkveno petje, marsikdo se je poslužil prilike, da je poučeval društveno petje, da si je vsaj za košček zboljšal svoj položaj, in ravno s tem, da je pokazal veselje in vztrajnost v svojem poklicu, si je pridobil naklonjenost ljudstva ter s tem priložnost, da se je tudi gmotno nekoliko opomogel.

Dalje so bljub draginji izšle v teh letih marsikatero cerkvene skladbe, ki našemu času in sedanjemu našemu čustvovanju primerno izražajo verske misli in občutke. In reči moramo, da ta moderna cerkvena pesem, ki je zrastle iz sedanjosti in ima zato dovolj opravičenosti do življenja, ni ostala glas vpijočega v puščavi. Naši boljši pevski zbori že s slastjo pojo skladbe, ki hočejo z raznimi glasbenimi sredstvi, kot so kontrapunkt, kromatika, disonanca, nekoliko globlje zajemati iz naših duš. Dokaz je, ker se novoizšle skladbe pri vsej draginji še dovolj pridno kupujejo, in da je zbirka: Slava presv. Evharistiji, ki je nekakšen prvi pojav nove dobe v slovenski cerkveni pesmi, doživela drugo izdajo in da Stanko Premrl, ki je nekakšen nosilec te dobe, postaja poleg P. Hugolina na naših korih vedno bolj priljubljen. Res je, da naše ljudstvo ne bo še kmalu pri Hochreiterju, tudi ni treba — zakaj hitrica ni nikjer dobra, posebno pa pri ljudstvu ne — toda vseeno moramo reči, da gremo precej krepko naprej. In kakor moramo obžalovati, da smo izgubili ljudsko petje, tako je na drugi strani tudi solčna stran te pomanjkljivosti: prisiljeni smo bili gojiti dobre zборе, skladati dobre cerkvene skladbe in s tem se je glasbeno umevanje pri našem ljudstvu čudovito izčistilo in poglobilo. Če bomo imeli kdaj poleg dobrih zborov tudi krepko razvito ljudsko petje, enoglasno in večglasno, potem bomo narod, ki nas bo v tem oziru vsak drug lahko zavidal. Zato krepko naprej po načrtani poti kljub skoro nepremagljivim trenutnim težavam!

Boste rekli, to ni tajniško poročilo o Cecilijinem društvu! Pač, je! Zakaj to društvo je tisto, ki je tudi zadnja leta dajalo v tem oziru določne smernice. Vzemite v roko Cerkvene Glasbenike, besedilo in prilogo! Koliko pouka v zgoraj navedenem smislu, koliko sicer kratkih a jedrnatih razprav.

Priloge in pa skladbe, ki so jih v tem času izdali odborniki našega društva: P. H. Sattner, dr. Kimovec in St. Premrl, pa so podajale dovolj tvarine, primerne tem smernicam.

Drugo nemajhno delo Cecilijinega društva je orglarska šola, kjer se vzgaja naš glasbeni naraščaj in ki jo je Cecilijino društvo tudi v tem splošnem boju za obstanek obdržalo. Ker se društvo zaveda, da je treba organista tudi gmotno podpreti, da bo s tem večjo vnemo deloval v svojem poklicu, zato je uvedlo v šolo pouk o združništvu. Z znanjem, ki si ga učenci pridobijo v tem predmetu, morejo postati tajniki pri hranilnicah, raznih drugih zadrugah in pri občini. S tem si svoj obstanek lahko olajšajo. Društvo je tudi uvidelo, da samo s tiskano besedo ne more obseči vseh glasbenih navodil in smernic, ki jih hoče in mora dajati svojim članom, zlasti izvršujočim, temveč da šele živa beseda in praktična vaja doseže svoj namen. Zato se je odločilo, da priredi za organiste cerkvenoglasbeni tečaj s čim bolj praktično vsebino. Tečaj se je ob stalni dvodnevni udeležbi organistov — 70 po številu — lepo izvršil in so udeleženci zlasti v praktičnem oziru veliko pridobili. Da se je mogel tečaj vršiti s čim manjšimi gmotnimi žrtvami za organiste, nam je pripomogla vladna podpora, za katero se najtopleje zahvaljujemo.

Zasluga Cecilijinega društva je tudi, da so se misli glede nabave novih zvonov, ki v nekem oziru tudi spadajo v področje cerkvenoglasbene umetnosti, razčistile. Dispozicija novih zvonov je bila doslej prepuščena glasbenim nestrokovnjakom, večinoma zvonarnam samim. Ni čuda, da je bila dispozicija vedno po isti šabloni, povsod enaka in še ta ne povsod čista. Cec. društvo je doseglo ukrep knezoškofijskega ordinarijata, da se mora tudi dispozicija zvonov — bronastih ali jeklenih — predložiti cerkvenoglasbeni komisiji, ki jo odobri ali nasvetuje novo. Potrebno bi bilo še, da morajo biti zvonovi, preden odidejo iz zvonarne, od glasbenih strokovnjakov preskušeni.

Dolžnost je, da se spomnim še nekaterih osebnosti, ki so v zvezi z našim društvom.

16. dec. 1918 je umrl v Ljubljani kanonik dr. Evgen Lampe. Od l. 1899 do 1908 je bil odbornik našega društva in se je kot glasbenik izredno zanimal za razvoj cerkvene pesmi v naši škofiji. Napisal je tudi več sestavkov v Cerkvenem Glasbeniku. — 10. maja 1919 je umrl generalni vikar, kanonik Janez Flis, ustanovnik našega društva. — 13. oktobra 1920 se je preselil v večnost župnik Gregor Jakelj, ki je svoj čas mnogo pisal v Glasbenika. — Vsem umrlim podpornikom našega društva Bog povrni njih trud za cerkveno glasbo!

Dalje je odlični član našega društva g. Ferjančič postal kanonik v Novem mestu, prof. Premrl pa je bil odlikovan z redom sv. Save V. reda. Naš blagajnik Msgr. Dostal je postal komornik Nj. Svetosti papeža. Vsem najiskrenejše čestitamo. Velik prijatelj našega društva g. svetnik Aljaž je letos obhajal svojo zlato mašo. Cecilijino društvo mu je ob tej priliki po svojem odposlancu priskrbeno čestitalo.

Po tajniškem poročilu je podal blagajnik Msgr. Dostal nastopno blagajniško poročilo:

Dohodki**L. 1918.**

Prebitek pri računu ob občnem zboru l. 1918	427.44 K	
Prispevki cerkva	2.241.34 "	
Šolnina	134.— "	
Podpora likvid. komisije deželne uprave	2.000.— "	
detto za orglarsko šolo	3.000.— "	7.802.78 K

L. 1919.

Prispevki cerkva	3.760.— K	
Podpora dež vlade	2.000.— "	
Kranjske hranilnice podpora	300.— "	6.060.— K

L. 1920.

Prispevki cerkva	3.692.— K	
Župnik Peter Jane, ustanovnina	110.— "	
Vikar Fr. Zabrat, dar	600.— "	4.402.— K

L. 1921.

Prispevki cerkva	5.919.— K	
Podpora deželne vlade	10.000.— "	15.919.— K
		34.183.78 K

Stroški**L. 1918.**

Skupni stroški za orglarsko šolo in podpore organistom	1.547.52 K
--	------------

L. 1919.

detto	10.691.84 "
-----------------	-------------

L. 1920.

detto	14.755.29 "
-----------------	-------------

L. 1921.

detto	17.695.68 "	
		44.690.33 K

Primanjkljaj	10.506.55 K
------------------------	-------------

Organistom se je dalo podpor

l. 1918	950.— K
l. 1919	1.050.— "
l. 1920	1.400.— "

Društvu organistov se je dala

l. 1919 enkratna podpora	500.— K
Cerkv. Glasbeniku l. 1919	180.— "

Končno je poročal še ravnatelj orglarske šole, prof. Stanko Premrl o orglarski šoli:

Število učencev je bilo zadnje tri leta sledeče: V šolskem letu 1918/19 14. Od teh so med letom izstopili trije, eden je bil odslovljen. Dovršili so šolo trije; dva sta v organistovski službi, eden pri operi v Ljubljani. V letu

1919/20 je bilo 21 učencev. Od teh sta med letom izstopila dva. Dovršilo je šolo 8 učencev; pet jih je v organistovski službi, dva pri operi v Ljubljani, eden pri vojaki. V l. 1920/21 je bilo 16 učencev. Med letom sta dva izstopila, eden umrl. Koncem leta so šolo dovršili štirje, dva smeta priti k zrelostni skušnji čez eno leto.

Poleg glasbenih predmetov, liturgike in verouka so se učenci zadnji dve leti učili tudi knjigovodstva. Poučeval jih je g. Josip Ferjančič, revizor Zadružne Zveze. Učitelja je plačevala Zadružna zveza, za kar ji v imenu šole in Cec. društva izrekam zahvalo. Pouk o knjigovodstvu se bo še nadalje gojil in tudi sicer bo šola skušala dati učencem primerne postranskega pouka v kaki obrti. Kajti gotovo je, da samo z orglanjem in pevovodstvom organist danes ne more izhajati in se preživljati. Povdarjam pa pri tej priliki, naj cerkve in društva organista oz. pevovodja za njegovo glasbeno delo vendar že enkrat toliko nagradijo, kot je po eni strani njegovemu dejansko storjenemu delu, po drugi strani pa ob današnji draginji in izredno težkih življenskih razmerah primerno in nujno.

Učiteljstvo je bilo zadnje tri leta isto kot prej: kanonik dr. Kimovec, prof. dr. Mantuani, prof. Vedral, vikar Zabret, g. Komlanec, g. Ferjančič in moja malenkost. Lani smo pritegnili v učiteljski zbor še g. Emila Adamiča, a je moral koncem januarja vsled bolezni izpreči. Letos bo zopet poučeval. Pouk o klavirju pri prof. Vedralu so imeli njegovi učenci v prostorih Glasbene Maticе.

Kar se tiče vstopa v šolo, priporočam vsem, ki nameravajo v našo šolo vstopiti, da se že prej nekoliko glasbene teorije uče in vadijo v igri na klavirju ali harmoniju. Taki učenci potem v šoli hitreje napredujejo in jo eventualno tudi prej končajo. S popolnoma glasbeno nevednimi učenci pa gre počasi in trdo ter bi bilo treba take učence dalj časa v šoli pridržati. Zakaj če bo šola le „za silo organiste“ pošiljala v svet, ne bo ž njimi naši glasbi dosti pomagano. Tudi cerkvena glasba, če hoče biti dobro izvajana — zlasti novejša, nekoliko težja — in dosegati svoj namen, potrebuje spretnih, dobro izvežbanih organistov.

Vsa poročila so bila z zadovoljstvom sprejeta.

Pri volitvi predsednika in odbora je bil ponovno izvoljen za predsednika g. P. Hugolin Sattner, ki je izvolitev sprejel in se zahvalil. V odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje:

Msgr. Josip Dostal, raynatelj knezoškofijske pisarne; dr. Fran Kimovec, stolni kanonik; Anton Lavrič, regens chori v Križankab; vsuč. prof. dr. Josip Mantuani, raynatelj dež. muzeja; prof. Stanko Premrl, stolni regenschori; msgr. Viktor Steska, vladni referent; Franc Zabret, stolni vikar in Ivan Zdešar, regenschori pri sv. Petru.

Pri slučajnostih je predlagal Msgr. Viktor Steska sledeče: 1.) Zbirajo naj se še nadalje podatki o zgodovini orgel ter kakor doslej priobčujejo v Cerkvem Glasbeniku. 2.) Istotako naj se zbirajo zgodovinski podatki o našem petju v starejših časih ter naj se pošiljajo uredniku Cerkvem Glasbenika, da jih uredi in priobči. Predloga sta bila soglasno sprejeta.

Na željo navzočih štajerskih organistov, da naj bi se tudi tam poživilo cerkvenoglasbeno življenje, odgovarja društveni predsednik, da Cec. društvo za ljubljansko škofijo ni kompetentno, pač pa bi dragevolje sodelovalo, če bi se n. pr. v Celju hotel prirediti cerkvenoglasbeni tečaj. Kanonik dr. Kimovec izrazi misel, naj bi se tudi na Štajerskem razširila Pevska zveza, kar bi tudi na cerkvenoglasbeno življenje silno ugodno vplivalo.

Naposled se je razvila dolga debata o gmotnem stanju organistov. Le ti so se pritoževali, da se marsikje celo oni činitelji, ki so v to poklicani, premalo zanimajo za olajšanje organistovskega gmotnega stanja in da se jim semtertja niti to ne da, do česar so opravičeni. Debata se je zaključila s predlogom kan. dr. Kimovca, naj organisti vse tozadevne pritožbe in nasvete pošljejo knezoškofijskemu ordinariatu, ki je upostavilo posebno komisijo za ureditev organistovskega gmotnega stanja.

Nato je bil občni zbor zaključen.

Ljudsko petje.

Zakaj se pri nas ljudsko petje ne udomači?

(Predavanje na cerkvenoglasbenem tečaju 13. in 14. sept. v Ljubljani. Fr. Zabret.)

Ko sem hodil križem Nemčije in Francije, me je tudi zanimalo, kakšno je petje po cerkvah. Kar mi je bilo novo, je bilo ljudsko petje, ki zavzema po nemških in francoskih cerkvah zelo odlično mesto. Vse poje: moški in ženske, stari in mladi, izobraženi in neizobraženi. V Lurdu je bila peta maša. Dirigent — kanonik stoji v presbiteriju obrnjem proti ljudstvu in dirigira. Duhovnik intonira n. pr. Credo, kakor pri nas, ljudstvo nadaljuje koralno. Nepopisno mogočen vtis! V Kolinu grem ob pol dvanajstih v stolnico, ki je po svoji umetniški arhitekturi svetovno znana in ki je ena največjih cerkev v Nemčiji. Polno nabita skoro samih moških. Vsa cerkev poje, organist spremlja na koru. Ko nekemu učenemu gospodu v München-Gladbachu pripovedujem, da v naših cerkvah ljudskega petja ne poznamo, se mi začudi in reče: „Ko bi pri nas tega ne bilo, bi se naše cerkve izpraznile.“

Naše Cecilijino društvo se je že mnogo prizadevalo, da bi se tudi pri nas upeljalo ljudsko petje, škofova okrožnica iz leta 1914 ga vneto priporoča, a stvar se ne zgane z mesta. Zakaj ne? Vzrokov je premnogo.

1. Tradicija se je izgubila. Pri nas je pred sto leti še splošno pela cerkev, pred 70 leti pa se je to ljudsko petje začelo izgubljati in se polagoma popolnoma izgubilo. Kdor hoče o tem več vedeti, naj prebere razne tozadevne razprave kanonika dr. Kimovca v *Cerkvenem Glasbeniku*, *Domu in Svetu*, *Vzajemnosti* itd. Pri nas niti starih ljudi ni več, ki bi pomnili ljudsko petje po cerkvah. Tradicija se je izgubila, in kadar se pri konservativnem ljudstvu, kakor je naše v večji ali manjši meri, izgubi starodavna navada, jo je težko, težko zopet poživeti. Uvajanje neke splošne navade, ker je živečemu rodu docela nova, je vedno nekakšna mala revolucija, ki ni lahka.

2. Ljudsko petje je skoro povsod enoglasno. In to je za ljudstvo silno lahko. Za melodijo je kmalu vsak posluh zadosten, in če ni, ga množica potegne za sabo. Mi pa enoglasnega petja ne ljubimo. Svoj čas smo tudi pri nas — kakor pri vseh drugih Slovanih — enoglasno peli, toda nemško-alpska pesem je v tem oziru naš okus popolnoma preobrazila. Dva Slovenca skupaj — pa pojeta že dvoglasno, če jih je veliko, postane slovenska pesem tro-, petero-, celo šesteroglasna, čeprav v najpreprostejši obliki. Za večglasje pa je treba že precejšnjega posluha in spretnosti. Zato povsod lahko opazujete to-le: kjer je zelo velika družčina, in se pojo narodne pesmi, tedaj vidite, da jih poje primeroma malo, drugi pa molče — ker ne znajo.

Zato je tudi v naše cerkve težko vpeljati ljudsko petje: enoglasnemu se ljudje neradi privadijo, večglasnega pa splošno niso zmožni.

3. Pri nas imamo po cerkvah primeroma visoko razvito zborovo petje, kar je v prvi vrsti zasluga Cecilijenega društva. Vsaka župnija premore primeroma dober mešani zbor. Vsa naša cerkvenoglasbena literatura obstoji v ogromni večini v zborovih skladbah, katerih velik del ljudje že znajo na pamet. In ravno zato, ker pri nas vsako nedeljo pri vseh službah božjih poje na koru mešani zbor — celo tam, kjer nimajo nobenega pevovodje — ljudstvo ne čuti potrebe po kakem drugem petju, tudi po ljudskem ne. Po drugih krajih je ta stvar drugačna. V Nemčiji n. pr. nimajo splošne dispenze od one določbe v Motu Proprio papeža Pija X. (od 22. nov. 1903), katera prepoveduje ženskam peti na koru. Ker pa moških zborov ni lahko povsod dobiti, so ljudje prisiljeni poprijeti oz. držati se ljudskega petja, če nočejo imeti med službo božjo dolgočasnega molka.

4. Pri nas so se izgubile pristne cerkvene ljudske popevke. Naši cerkveni skladatelji pa skladajo največ za zборе; razumljivo, ker imamo samo zborovo petje. Take skladbe pa z malimi izjemami niso primerne za ljudsko petje, niti za enoglasno, še manj za večglasno petje. Vendar bi mogel ta vzrok v novejšem času odpasti, ker je izšlo že par zbirk za ljudsko petje, ki pa se večinoma rabijo le za mladinsko petje.

5. Eden najpoglavitejših vzrokov, da se ljudsko petje kljub prizadevanju poklicanih činiteljev še ni udomačilo, da se vsa stvar — lahko rečemo — v praksi ni niti za prst primaknila naprej, je pa to, da še do danes ne vemo prave poti. Razna sredstva so se poskušala, razni nasveti so se slišali, marsikaj navodil smo brali, toda uspehov ni bilo. Vedno smo pogrešali v tem oziru kakšne večje, odločne akcije, ki bi zasekala prve brazde v to trdo ledino.

(Konec prih.)

Posebno priporočljivo zvonilo s štirimi zvonovi.

G. dr. Kimovec je v svojem temeljitem in ob enem praktičnem spisu „Novi zvonovi“ podal lepo število najrazličnejših kombinacij za zvonilo z dvema, tremi in štirimi zvonovi. Dasi je pri dandanašnji draginji težko

omisli si več bronastih zvonov in se bodo marsikje morali zadovoljiti z dvema ali s tremi zvonovi, vendar moj ideal je zvonilo s štirimi zvonovi. Po mojem mnenju jih ni treba nikjer — tudi po mestih ne — več kot štiri, pa kjer je le mogoče — zlasti pri večjih župnih cerkvah — tudi ne manj kot štiri.

G. dr. Kimovec navaja v omenjenem spisu razne kombinacije za zvonilo s štirimi zvonovi, na prvem mestu stoji kombinacija *c-es-f-g*. Zraven dostavlja: „Po mojem mnenju najveličastnejše, najmogočnejše zvonilo s štirimi zvonovi; kot morje grmi ta množica glasovja, ki človeka pretresa v brezdanje globine. Hhrati je zvonjenje lepo samo z dvema zvonovoma, mogočno polno s tremi, v štirih ima pa nepopisno moč in krasoto; s tremi je dur, s štirimi mol«.

To mnenje g. strokovnjaka podpišem tudi jaz z obema rokama, vendar pa bi zlasti za manjše cerkve nasvetoval to-le transpozicijo: *d-f-g-a*, in to iz več razlogov. Pred vsem že iz materialnega stališča, ker bi bilo to zvonilo mnogo ceneje, še bolj pa iz glasbenih ozirov. Naše ljudstvo na deželi ljubi posebno pritrkavanje, zato pa so gotovo prikladnejši višji, jasnejši toni, nego nizki, zamolkli. Navadno zvonjenje s zvonovi v nizki legi se pač mogočno razlega, toda pritrkavanje se ne sliši lepo. Saj smo včasih o posebnih prilikah tudi v mestu slišali pritrkavati z zvonovi globokih tonov, toda tako pritrkavanje je bilo nekam zamolklo brneče, brez pravega izraza, nekako tako, kakor če štiriglasni moški zbor poje v zelo nizki legi. Vse drugačno pa je pritrkavanje z zvonovi jasnih, višjih tonov.

Da je zgoraj zaznamovana kombinacija *d-f-g-a* za štiriglasno zvonilo prav posebno primerna in v resnici najidealnejša, morem potrditi iz lastne izkušnje, kajti v mojem rojstnem kraju, na Gočah pri Vipavi smo imeli pred svetovno vojsko tako zvonilo, in goško zvonjenje je slovelo daleč na okrog kot najlepše.

Ne rečem, da ni k temu slovesu mnogo pripomogel krasni veliki zvon z jasnim, veličastnim tonom, kakor ga je redko kje slišati; toda tako ugodno sodbo o goškem zvonilu je brezdvomno ustvarila kombinacija vseh štirih zvonov.

In res, ako so se oglasili v zvoniku vsi štirje zvonovi, kako veličastno je donelo čez hrib in plan v milem *d*- molu. Ako so peli sami zgorenji trije, glasilo se je zvonjenje v krepkem *f*- duru. Ako pa je miroval drugi zvon s tonom *f*- in so se glasili ostali trije (*d g-a*), kar se je seveda uporabljalo pri pritrkavanju, nas je naenkrat iznenadil prijazni *g*- dur, ki je kakor svetel solnčni žarek posijal v žalobni *d*- mol.

Pri pritrkavanju je bilo mogoče ustvariti čudovito lepe kombinacije, to tembolj, ker so bili goški zvonovi tako lepo postavljeni, da je pri pritrkavanju mala dva lahko obvladal en sam možak, lahko tako pa tudi velika dva, če je bilo treba. Tako je bilo spretnim zvonarjem mogoče med pritrkavanjem izpreminjati na najrazličnejše načine, da je poslušalca kar osupnilo. Bili pa so nekdanji goški zvonarji v tem res pravi mojstri,

ki niso tja v en dan mehanično nabijali na zvonove, kakor se to tolikokrat sliši, temveč opravljali so svojo službo premišljeno, rekel bi umetniško.

Kako krasno je bilo, ko so včasih začeli „pianissimo“, da se je komaj slišalo, potem pa so polagoma naraščali do „fortissimo“, a na to zopet počasi decrescendirali in se nazadnje izgubili v „pianissimo“! Včasih so zvonili naprej z najmanjšim zvonom, a drugi bratje v nižavi so mu kakor šepetaje pritrjevali. O drugih prilikah so za izpremembo zvonili naprej z drugim ali tretjim zvonom, a z ostalim so na razne načine pritrkavali. Zdelo se je, kakor da bi pri tem zvonovi zadobili čisto drugačno glasbeno barvo.

Nekdanjim goškim zvonarjem na čast rad priznavam, da tako lepega, umetniškega zvonjenja nisem slišal nikjer drugje. Eden najlepših spominov iz mojih mladostnih let je ravno spomin na krasno zvonjenje v rojstnem kraju,

Žal, da je svetovna vojska uničila tudi ta biser glasbene poezije, kajti izmed štirih lepo ubranin žvonov je ostal samo véliki; dvomim pa, da bi Gočani še kedaj prišli do tako lepega zvonila. Ako ne bi na svetovno vojsko ne bil hud že iz sto in sto drugih vzrokov, bi bil gotovo vse žive dni hud nanjo samo zaradi barbarskega uničenja goških zvonov.

Toda vidim, da me je ljubezen do rojstnega kraja zavedla predaleč. S temi vrstlci sem hotel le opozoriti zainteresirane kroge, ki nameravajo omisliti si zvonilo štirih bronastih zvonov, ali bi jim ne kazalo odločiti se za zgoraj priporočeno, že dobro preskušeno kombinacijo d-f-g-a?

Fr. Ferjančič.

Kdaj naj se poje pri peti sv. maši Benedictus!

O tem vprašanju je vladalo do zadnjega časa dvojno naziranje, zlasti glede koralnih maš. Nekateri so bili mnjenja, da se Benedictus v koralni maši — ker je v liturgičnih knjigah podan s Sanctusom vred kot celota — poje takoj po Sanctusu že pred povzdigovanjem. Drugi so temu ngovarjali in tudi v koralnih mašah peli Benedictus po povzdigovanju, kakor je to pri figuralnih (večglasnih) mašah vobče v navadi in edino možno. V ljubljanski stolnici pod Foersterjem so pri koralnih mašah — to posebno v adventu in postu — peli Sanctus in Benedictus pred povzdigovanjem, po povzdigovanju pa kak evharističen motet: O salutaris hostia ali kaj podobnega. Pozneje odkar pisec teh vrst vodim kor, smo v prvih letih peli včasih tudi tako, pozneje pa se je ustalila navada, da pojemo Sanctus in Benedictus ločeno. Prav jasnega cerkvenega določila v tem oziru nismo imeli.

S pismom dne 14. januarja 1921. pa je kongregacija za sv. obrede odločila sledeče: V večjo pojasnitev in obrazložitev (gornjega vprašanja) določa, naj se v novih izdajah rimskega graduala pri točki o obredih pri sv. maši tiska: „Po končani prefaciji zbor nadaljuje Sanctus itd do Benedictus qui venit (exclusive); ko se Sanctus odpoje in ne prej, se povzdigne Najsvetejši Zakrament. Takrat zbor molči in z drugimi vred počasti Najsvetejše. Po povzdigovanju zbor nadaljuje Benedictus.“

Dostavlja pa še: „Ta rubrika naj se neokrajeno izpolnjuje, v vsaki peti maši. za žive kot za umrle, bodisi da se poje gregorijanski koral ali petje kate-rekoli druge vrste.“ Premrl.

Seja Cecilijinega društva

19. septembra 1921.

Navzoči: Dostal, Mantuani, Premrl, Sattner, Steska, Zdešar.

1. Odbor se sestavi tako-le: Predsednik: P. Hugolin Sattner; tajnik: Fran Zabret; blagajnik: Josip Dostal; glasbeni vodja: Stanko Premrl; ostali odborniki: dr. Franc Kimovec, Anton Lavrič, dr. Josip Mantuani, Viktor Steska, Ivan Zdešar.

2. Obravnavajo se zadeve orglarske šole, tikajoče se pričetka novega šolskega leta. Vpisnina se nastavi na 10 K, ukovina mesečno 40 K. Zelo revni in prldni učenci smejo prositi za oproščenje ukovine; vendar za prvi mesec plačajo ukovino vsi. Novi učenci bodo tri mesece na poskušnji. Pred Božičem bodo končno določeno izvedeli, ali morejo svoje učenje v šoli nadaljevati ali ne. Določijo se nagrade nekaterim učiteljem, ki bodo plačani od ure. Odbor Glasbene matice se naprosi, da smejo nekateri učenci dobivati klavirski pouk v matičnih prostorih. Cec. društvo pa je pripravljeno dati svoje orgle za nekaj ur pouka na razpolago kons. učencem Glasbene Matice.

3. Urednik C. Gl. Premrl vnovič prosi, naj ga odbor razbremeni upravnih poslov. Poskusilo se bo spraviti upravo lista v škoifijski dvorec.

4. Odbor je mnenja, naj bi škof. ordinariat v svrhu dobave sredstev za vzdrževanje orglarske šole zvišal prispevke, ki jih plačujejo župne cerkve. Msgr. Dostal pripomni, da se bo to v kratkem zgodilo in bodo cerkve dolžne plačevati od vsakih sto duš mesto 1 krono 1 dinar. Msgr. Steska predlaga, naj bi se Cec. društvo obrnilo glede podpore na razne naše denarne zavode bodisi v Ljubljani, kakor tudi na deželni. Sprejeto.

5. Sklene se vplivati na Jugoslovansko knjigarno, da izda nekatere v rokopisu že gotove in jako potrebne učne knjige: dr. Mantuanijevo Cerkveno-glasbeno zgodovino in gospe Negro-Hrastove Metodiko pevskega pouka.

Koncertna poročila.

I. Koncerti v Ljubljani. — Kubanski kozaki so priredili 10., 11., in 12. sept. tri vokalne koncerte. Izvajali so ruske umetne in ljudske pesmi. — 15. sept. je bil pevski večer šole prof. dr. Kozine. Gojenci so nastopali v samospvih, dvospvih, v četverospvu in mešanih zborih. — 9. sept. je bila prva večja prireditev Pevske Zveze. Nastopili so zbori: Sv. Jakob ob Savi, Dol, Ig, Radovljica, Smlednik in „Ljubljana,“ vsakteri z dvema pesmima. Dobili smo mal pogled v delovanje naših podeželnih zborov. Poleg izvrstnega nastopa „Ljubljanec“ sta se odlikovala tudi pevska zbora iz Smlednika in Radovljice, dobra sta bila zbora iz Št. Jakoba in Dola, izžanski manj. Končno so vsi zbori nastopili združeni pod vodstvom zvezinega pevovodje prof. M

Bajuka. Peli so dr. Kimovčevo Geslo Pevske zveze, Sattnerjevo Pobratimijo, moja Zdravico, dr. Kimovčevo Dekliško (prekmursko narodno) in Fleischman — Foersterjev Triglav. Skupno petje je mogočno učinkovalo. Pred nastopom posameznih pevskih zborov je predsednik Pevske Zveze kanonik dr. Kimovec izpregovoril nekaj primernih, iskrenih besed. Povdarjal je, da se zbori niso prišli v Ljubljano kazat, pač pa pričat, da se gibljejo in delujejo. Hkrati hočejo dati sebi in drugim vspodbude za nadaljno delo, ki naj obrodi čim najlepše in najboljše sadove. Po končani prireditvi se je sestal artististični odsek Pevske zveze skupno s pevovodji pevskih zborov, ki so nastopili. P. Hugolin Sattner je prireditev strokovnjaško ocenil, opozoril pevovodje na razne nedostatke in jim dal raznih nasvetov za bodoče nastope. Na marsikaj zlasti pri vajah važnega je opozoril pevovodje dr. Kimovec. — 16. okt. sta koncertirala Zlatko Baloković, znani jugoslovanski umetnik na gosli, in Ciril Ličar, naš rojak, priznani koncertni pianist. Izvajala sta vseskoz zajemljiv, v marsičem nov spored. John Irelandova sonata za gosli in klavir, krasno, moderno, globoko zamišljeno in občuteno glasbeno delo, je bila prva točka njunega nastopa. Oba izvajalca sta mogla že v tej odlični koncertni skladbi pokazati vse vrline svoje igre in sta jih v resnici pokazala v obilni meri. Kot izredno virtuozen in originalen stavek Irelandove sonate omenjam Rondo. Kot lep kontrast moderni glasbi je sledil Mozartov koncert za gosli v D- duru, klasično, gladko zaokroženo, po svojih ljubko naivnih temah prikupno delo. Celo sklep Mozartovega koncerta je pobleven in ljubek, kar niti pri klasikih ni vedno običajno. Vsak izven treh stavkov ima svojo primerno kadenco, ki jih je Baloković — semtertje so bile silno težke — obvladal in odigral s čudovito dovršenostjo in lahkoto. V drugem delu koncerta so bili na vrsti razni večinoma manjši a učinkujoči komadi: Dvořakov Slovanski ples v G- duru, Moszkovskega Kitara, Manojlovičeva Igra udovica, Kreislerjev Kitajski tamburin in kot sklep Wieniavskega Ruski pust. Umetnika sta cel večer nudila številnemu glasboljubivemu občinstvu prvovrstni umetniški užitek in iznova potrdila tudi med Slovenci svoj dosednji najboljši glas. —

II. Koncerti drugod. — O priliki narodne slavnosti v Prekmurju v dneh 13. 14. in 15. avgusta je glasbeno društvo „Ljubljana“ priredilo tam tri izredno dobro uspele koncerte — 12. okt. je bil koncert Zlatka Balokovića v Trbovljah. S. P.

Dopisi.

Poročilo iz Viča pri Ljubljani. — Na Vaš večkratni poziv, g. urednik, in kot bilanco svojega triletnega službovanja na Viču hočem končno storiti svojo dolžnost in poročati o razvoju in stanju glasbenega gibanja, v kolikor je spadalo v moj delokrog. Omejim se pa samo na cerkveno glasbo, o razvoju, stanju in večkratnih težavah društvenega zbora, godbe na pihala, društvenega orkestra, ki sem jih tudi ustanovil in vodil, bom mogoče o priliki popisal v „Pevcu“.

Službo cerkvenega vodja in organista sem nastopil med vojno. Kakšne so bile takrat razmere v pevskih društvih in tudi pri cerkvenih zbora, ko ni bilo skoraj nič moških moči, vemo vsi. Vendar sem našel na Viču precej številten in materialno z

slab ženski zbor, in tudi par tenorjev in basov. Toda vse je dišalo po vojnih razmerah. Gospod, ki je leto dni pred menoj vodil cerkveno petje (bil je neki begunec — učitelj), ni zadostno umeval svoje naloge. Repertoar, ki je hvala Bogu in g. p. Ferdinandu, ki je poprej sedem let služboval na Viču, dokaj številčen, je ostal skoraj nedotaknjen. Na cerkveni kor se je vgnedil duh, ki je vel po naših cerkvah pred 50 leti. Izmed slovenskih skladateljev so bili zastopani samo: Belar, Potočnik, Rihar, redko p. Angelik, še redkeje p. Hugolin. Tudi o kakih finesah, dinamiki, prednašanju, dobri vokalizaciji, poglobitvi v skladbo, je malo govora. Moja prva skrb je torej bila posvetiti tem stvarim več pozornosti. Skušnje, ki so edina pot do tega, sem nastavljal takoj redno na dvakrat v tednu. Takoj sem tudi začel zbirati pevski naraščaj, seveda ženski, ker moških ni bilo, ki sem ga vadal teoretično in praktično. Priglasilo se je precej deklet, toda ostale so samo tiste, ki imajo kaj smisla ne samo za petje, ampak tudi za cerkev. Vse drugo se je počasi izneverilo. Naraščaj sem vadal ločeno od zbora in ko se mišlil, da lahko strnem starejši zbor z novim, sem naletel na odpor, to zlasti pri ženskih močeh, ker starejše pevke so se smatrale za zvišenejše nad mlajšimi novo došlimi. To mislim, da je doživel že marsikdo. V resnici je počasi tudi par starejših pevk pustilo petje in šlo; kar je ostalo, je bil pa še vseeno dober material, saj so bili nekateri pevci in pevke člani opernega gledališča v Ljubljani, ali pa so posejali Glasbeno Matico. Vendar so tvorili jedro zbora tisti, ki so bili člani kake cerkvene organizacije. Skušnja me je naučila, da tudi člani in članice naših prvovrstnih organizacij (Orli, Orlice) niso vedno najrednejši pevci bodisi pri vajah, bodisi na koru. Popolnoma razumljivo, saj jih ta večer dekretirajo k tej seji, drug večer k drugi, tretji k telovadbi, četrti k skušnji za igro itd., to nedeljo morajo korporativno k tej prireditvi, drugo zopet na drugo. Najbolj redni pevci in pevke so in ostanejo člani in članice kake cerkvene organizacije ali pa pevci, ki so izključno te pevci in ne vpisani v desetero različnih društvih. Ko so se iz vojne vrnili možje in fantje, ki so že poprej sodelovali na koru, sem jih takoj povabil in večina se je tudi odzvala mojema povabilu, vendar so zahtevali nagrado, kar do tistega časa na Viču ni bila navada. Nekaj časa sem poslušal te opazke in jih prezrl, sčasoma so pa same utihnile, tako, da sem končno imel kmalu močan mešani zbor, broječ okoli 30 pevcev. In ta zbor je ostal z malimi izjemami tudi do mojega odhoda. Vdeleževal se je dosti redno pevske vaje in ob slovesnejših prilikah nastopal vedno celotno. Ob navadnih nedeljah so nekateri prihajali tudi trikrat na kor, nekateri dvakrat, večina po enkrat in to k dopoldanski službi božji. Zjutraj in popoldan smo pa nastopali bolj s skromnimi sredstvi. Pritožbe glede nagrade so pa popolnoma prenehale, le ob izrednih prilikah smo naredili na cerkvene stroške kak izlet ali pa smo postregli zboru s kakim telesnim okrepčilom. Sploh sem pa mnenja, da naj bi pevcev po naših cerkvenih korih ne plačevali. (izvemši mogoče Ljubljano). Zadostno jih ni mogoče plačati, s kakšnim malenkostnim denarnim plačilom se pa osmešiš. Govoril sem lansko leto ob priliki nekega misijona z župnikom, ki je k sklepu prispeljal s sabo svoj dobro izvežban zbor. Vprašam ga, kako plačuje pevce, pa mi odgovori, češ, ko bi jih plačeval, bi jih že davno ne imel. Nasprotno pa mi je domači župnik tožil o sitnostih, ki jih ima s pevci ravno glede nagrade. V pevcih zbuditi ljubezen do cerkve, ljubezen do pevske umetnosti, parkrat na leto jim ponuditi priliko nedolžnega skupnega razvedrila — to bo najboljša in najcenejša nagrada.

Ko je bil zbor na Viču kolikortoliko ustaljen, je bila moja prva skrb seči po skladbah, ki so leto dni ležale nedotaknjene in jih starejšim pevcem zopet poklicati v spomin, novodošle pa naučiti. Skladbe sem odbiral zlasti novejše. Najbolj zastopani so bili seveda: P. Hugolin, St. Premrl, dr. Kimovec, in sploh vse, kar je bilo dobrega in primernega bodisi pri starejših skladateljih, bodisi v novejših zbirkah bodisi v prilogah „Cerkvenega Glasbenika“. Seči sem pa moral tudi po tujem blagu. Evharistične in zlasti Marijine pesmi od Deschermeijera, Griesbacherja, Gruberja, Engelhart, Greitha, Humela, Niedrista, Mittererja in dr. sem tudi včasih moral dati na spored. In glej, kadar sem natisnil (seveda s slovenskim besedilom) kako skladbo imenovanih skladateljev,

so jo pevci in poslušavci vživali s čisto drugim navdušenjem, kakor pa, če sem tudi dobro naštudirano skladbo najnovejšega datuma domače tvrdke del na program. Vzrok temu je gotovo v tem, ker so imenovani skladatelji precej melodijozni, kar prija tudi glasbeno neizobraženemu ušesu, deloma tudi v dejstvu, ker se še ne poslužujejo najnovejših izraževalnih sredstev v svojih skladbah, ali pa smo mi še tako zelo prežeti s tujim duhom. Sploh si pa moramo priznati, da večina naših ljudi še ni zmožna vživati najmodernejših glasbenih proizvodov. Kakor v koncertni dvorani more slediti n. pr. Lajovcu le peščica poslušavcev, tako tudi po naših cerkvah se ljudje še najbolj ogrejejo pri zmerno modernih skladbah, kojih predstavitelj se mi zdi p. Hugolin in tudi Premrl v zadnjem času pri nekaterih skladbah hodi to pot. In priznati moram, da so bile skladbe zmerno modernega kova najhvaležnejša hrana bodisi pri pevcih, bodisi pri poslušalcih. Hvala Bogu, doseglo se je že toliko, da ne prenesejo naši ljudje samo predstavnikov predcecilijanske dobe, ampak tudi zmerno moderno glasbo. Za umevanje najnovejših glasbenih proizvodov bo še treba tako pri pevcih, kakor pri poslušalcih mnogo, mnogo vsakovrstnega kulturnega dela. Kljub temu smo gojili zlasti pesmi domačih skladateljev in tudi na Hochreiterja smo se parkrat spravili.

Latinske maše smo peli od Gruberja (tri), Griesbacherja (dve), Wagnerja, Stiesseln, Stehleja, Ziegelmeierja in koralno de Angels.

Ofertorije od Gruberja, Brunnerja, Griesbacherja, Hallerja, Foersterja, Chlondowskyja, Premrla.

Za graduale mi je nudil hvaležno gradivo: Griesbacherjev Repertorium chorale, ki je še povečini naših korov vse premalo znan. Ravno tako smo peli tudi introite in komunije iz te zbirke. Koral seveda je bil tudi nam, kakor večini naših korov, v svojo sramoto priznam, zakopan zaklad.

Tantum ergo: Grissbacher, Goller, Premrl, Cecilija. Te Deum: Schöpf, P. Hugolin.

Ob slovesnejših prilikah mi je na koru pomagal tudi društveni orkester, sestavljen večinoma iz dijakov (učencev Glasbene Matice) in nekaterih drugih godbenikov.

P. Gotfrid Ploj O. F. M. Ljubljana.

Orglarska šola v Celju. — Dne 13. VII. se je zaključilo šolsko leto 1920/21 z običajnim izpitom pod predsedstvom vseuč. prof. g. dr. Slaviča. Izpit je delalo 5 učencev in 1 učenka.

Uspeh je bil v splošnem zadovoljiv. Žal je bilo opaziti tudi pri najboljših orglavcih preveč klavirske tehnike. Tako pri orgljanju, kakor tudi pri igranju na klavir je bilo pri vseh učencih premalo finese, dasiravno je drugače tehnika zadovoljiva. Moški zbor je mogočno zapel, vendar pa ne s pravim občutkom. Pri koralu sem opazil nedoslednost glede tradicionalnega koral. V bodoče bi bilo želeli, da medicjski koral izgine vsaj iz šol in pa korov, kjer popevajo orglarski učenci. — Največ preglavice je delalo učenecem dirigiranje. Več naravnosti! Pa bo brez dvoma bolje. Najbolj zadovoljivo je bilo znanje harmonije.

Letošnji absolventi celjske orglarske šole so pokazali marljivost in veselje, pa tudi precej znanja. G. vodja je lahko ponosen nanje. R. Jošt.

Smflednik. — Slika s potovanja. Leto je preteklo, ko sem si zopet ogledal zbor, pri katerem sem v dijaških letih z veseljem sodeloval. Lani sem naštel 16 moči sora-zmerno razdeljenih na posamezne glasove, letos se mi je zdelo število nekoliko manjše, vsaj kakor sem imel priliko opazovati pri jutranji sv. maši zadnjo nedeljo v avgustu. Pa bržkone niso vsi prišli. Zvedel sem pa tudi, da je že zopet nekaj naraščaja — „žeganje“ je. Toda orgle?! Prvi manual se kuja. Pa — ne bodi len — gremo v soboto popravljat: klavirno bi bilo žeganje, ko bi trpel samo drugi manual. Posrečilo se je, da si vsem malo vroče, tako, da so bile drugi dan orgle v polnem obratu. — Izmed pesmi naj navedem le par bolj zanimivih. To je bila predvsem zjutraj 2. maša iz zadnje dr. Kimovčeve zbirke: 14 mašnih. Ob 10. so peli: R. Wagnerjevo mašo: Jubilate, za ofertorij zopet: Wagner: Jubilate Deo. — Kakor žejnemu bistra vodica, je bila zame glasba, ne rečem bogve kako globoka — saj od navažne vasi tega nihče ne bo zahteval — pa vendarle glasba, ki je pri nas, ki jo imamo samo a capella, ne moremo uživati.

V Ratečah pri Zidanem mostu, kjer sedaj službujem, proizvajamo le kratke domače, slovenske skladbice. Enkrat sem poskusil, da bi obnovil vsaj Foersterjevo latinsko, ki bi jo prav lahko peli tudi brez orgel, (pevci, dasi jih je premalo, so vendar kolikortoliko izvežbani), pa so se mi poskusil izjalovili.

Drugič so pa sami izrazili željo, da bi se za sv. Štefana naučili novo. Ves navdušen, češ bo: ne bomo samo žgancev, tudi torto nam ne uide — „pricitram“ Sattnerja: pa so se nakremžili — zakaj: novejša glasba ima pečate. Žalosten zaprem in udarimo jo zopet po starem na hopsasa, tralala. Sicer bi razložil, pa razlaganje ni vselej hvalježno delo . . . Pa naj mi Sm'elci ne zamerijo, če moj duh skače iz Smlednika v Radeče in narobe. Se takoj vrnem. Ko bi nič drugega posebnega ne bilo, bi bil zadovoljen, da sem pel Kimovčevo. Seveda bi bilo pri izvajanju še kaj želeli, pa z vajo bo vse prišlo. Če se ne motim, imajo vajo vsak teden dvakrat. Sicer se je izrazil eden izmed pevcev, ko smo jo odpeli, češ, to so pa čudne viže, pa kljub temu rečem, da le po tej poti naprej. Sedaj se odpira, nekoč se bo pa razganilo na stežaj in trud bo obilo poplačan. Disonance, kromatika niso za strašilo, iz njih poteka oljnato sladko jedrce. Vsa hvala pa vnetemu organistu in g. župniku, ki se za cerkveno glasbo, kakor sem že sicer imel priliko opazati, v polni meri prizadeva in tudi novejšo izražanje kar moč pospešuje.

Levko.

Žiri. — Ker se v „Cerkvenem Glasbeniku“ že dalj časa ni čitalo nobenega poročila iz obmejnih žirov, si štejem v dolžnost podati kratko poročilo.

Zbor šteje: sopr. 11, alt 11, ten. 3, bas. 5.

Znatno se je zbor povečal ob pričetku šole, ker so pristopile v zbor tudi gšč. učiteljice, katerim zakličem: dobrodošle v naši sredi.

Ne bodem našteval na drobno skladb, ki jih proizvajamo na našem koru. Prevladuje Premrl, Hochreiter, Kimovec, Sattner.

Orgle imamo prvovrstne in se držijo izbornu.

Pričeli smo tudi pevsko šolo za otroke. Vpisanih je nad 30. Poučujem po metodi Sattner (iz cerk. glasb. tečaja) katera je za otroke najbolj umljiva. S tem si upam pridobiti mnogo materiala za zbor, in z naraščanjem se ni bati zadrege, kar prav toplo priporočam vsem tovarišem, kjer je le mogoče kaj podobnega ustvariti.

Kakor vsako leto, je tudi letos napravil zbor izlet in sicer v sosedno faro v Rovte. Za gmotno podporo izrekam č. g. župniku Logarju najsrčnejšo zahvalo.

Ako se posreči naš načrt, nameravamo še letos prirediti cerkveni koncert. Takrat bom poročal kaj več.

Jobst.

Šmartno za Dreto na Štajerskem. Iz tega kraja najbrž še ni bil poslan v Cerkveni Glasbenik noben podatek. Cerkvena glasba je kraju primerno precej dobro razvita. Pevski zbor vodi župnik sam in ker ni fara bogata, da bi mogla vzdrževati organista, si je župnik vedel v zadregi pomagati takole: Naučil je za glasbo vneto cerkvenikovo hčer, Bregarjevo Micko na orgle igrati in tako imamo po moderni ameriški emancipaciji ženske enakopravnosti organistovko.

Skromna je v zahtevah, zaradi mesečne plače nič ne sitnari in če je ob buri vsled slabe letine malo manj žita, kot sta se oče in stari gospod župnik zmenila, Micki še na misel ne pride štrajkati. Bo pa Bog povrnil in enkrat bogatega ženina preskrbel. — Orgljanje je precej dobro, sicer enakomerno, a dostojno, v cerkvenem slogu, po liturgičnih predpisih. Četudi prav preprosto in za silo izučeno, se ravno vsled te preprostosti laže posluša kot kakšno frivolno prednašanje brez cerkvene umerjenosti, kjer udarjajo takt „s petami!“ V celoti napravi dober vtis in za enkrat zadostuje za zagorsko, oddaljeno, od vse kulture ločeno Dreto.

Pevski zbor se razmeroma tudi dobro drži. Vidi se, da se pevci uče. Dovolj močan je zbor v sorazmerju k orgljanju. Eno drugega ne prekaša. Ni lepo, če orgle vpijejo nad zborom ali če zbor kriči čez mero. Pa se po deželi mnogokrat še tako sliši. Posebne pohvale vredno je, da g. župnik strogo pazi na izbero pesmi in na to, da so pesmi praznikom in cerkvenemu letu primerne. Poje se v Šmartnem samo slovensko in po možnosti v ljudskem slogu, posega se pa je po najboljših pešmih te vrste.

Vedno jih radi poslušamo. Tudi novosti se zmerno upoštevajo. Tako se prehod od stare v novo moderno glasbo brez ljudskega odpora izvršuje — neopaženo, — brez pritožb nad disonancami. — Svoj čas, to je bilo od l. 1854. do 1872, je v Šmartnem za Dreto služboval kot župnik slovenski pesnik Valentin Orožen. Posebno vnet je bil ta mož za cerkveno petje in je tudi sam vse petje vodil. V l. 1862 so škof Slomšek tukaj birmovali in pohvalili otroke, da so lepo „slovensko“ peli. To stoji še v župni kroniki zapisano.

Orožen je znan po pesmih „Mrzel veter tebe žene“ in „Kje so moje rožice?“ Za šmartnjsko cerkev je naročil zvonove in jim intonacijo sam določil. Sloveli so po celi savinjski dolini kot najlepši. Vaške fantine je tudi sam potrkavati naučil. Pa vojska je še te zvonove pobrala. Naj bodo vaščani hvaležni svojim dahovnikom, ki se brez vsakega dobička trudijo za razvoj cerkvene glasbe, ki je sicer del njihovega pastiróvanja, iz pravnega stališča pa nikakor ni njihova uradna dolžnost. Cerkevno glasbo uživa ljudstvo samo največ. Dolgočasna je nedeljska maša brez orgel, procesija brez pevcev. Vaščani! Storite kaj več za cerkveno petje! Ne pustite se toliko prositi za pristop k cerkvenemu zboru. Bogati kmetje! Prispevajte kaj za vzdrževanje pevskega zbora in muzikalij! Privoščite pevcem v spodbudo kak dinar. Vsak delavec je vreden plačila. Godca na svatbi celo noč zalivate z vinom, za cerkveno petje pa je še groša škoda. In vendar je cerkvena glasba del ljudske omike. Protestanti žrtvujejo velike vsote za vzdrževanje cerkvene glasbe in cerkvenih koncertov. Storimo enako tudi katoličani!

Cecilijanka.

Razne vesti.

† Kralj Peter I.

Dne 16. avgusta 1921 ob polšestih popoldan je umrl v svoji prestolnici v Beogradu po dolgi in težki bolezni, ki mu je nalagala mnogo trpljenja, Nj. Veličanstvo kralj Peter Osvoboditelj v 78. letu svoje starosti in v 18. letu svojega vladanja.

Pogreb se je vršil 22. avgusta 1921 v Beogradu. Truplo pokojnega kralja so prepeljali v kraljevo zaobljubljeno cerkev na Oplenču, kjer je bilo popoldan ob polšestih položeno v kraljevo grobnico.

Po vsej kraljevini so se vršile cerkvene žalne slovesnosti, v katoliških cerkvah po obredu, dovoljenem od sv. stolice in predpisanem od jugoslovanskega episkopata. Ob tej priliki se je izvajal v ljubljanski stolnici Palestrinov „Miserere“.

Rajnemu našemu prvemu kralju večna slava!

Osebnosti. Skladatelj Josip Klemenčič, do sedaj kaplan v Metliki, je bil prestavljen na Dobrovo pri Ljubljani. — P. Ferdinand Zajc je bil kot organist prestavljen na Vič. P. Gotfrid Ploj pa iz Viča kot organist v Ljubljano. Skladatelj Emil Adamič je nastavljen [kot učitelj petja in glasbe na učiteljsko v Ljubljani. — K Sv. Jakobu v Ljubljani je prišel kot organist Josip Brečko. Prejšnji organist Anton Grum je odstopil. Prevzel je poučevanje petja na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani. Vseuč. profesor skladatelj dr. Gregor Krek je bil izvoljen za rektorja vseučilišča v Ljubljani. — Naš rojak Stanislav Volarič je postal pevovodja pevskega društva „Kornelija“ v Nišu. — Bivši župnik v Šempasu pri Gorici Blaž Grča, mnogozaslužni delavec na vseh polih naše kulture, tudi cerkvene glasbe, naš h organizaciji, politike in gospodarstva, živi sedaj v pokoju v svojem rojstnem kraju v Šenčurju pri Kranju. Tu je obhajal koncem septembra svojo zlato mašo. Goriški nadškof ga je ob tej priliki imenoval za konzistorialnega svetnika. Iskreno čestitamo. G. zlatomašnika Bog živi! — Bivši pisarniški visji oficijant in dolgoletni pevovodja pri mestni župni cerkvi v Krškem in pri oo. kapucinih Avguštin Kos je od 1. junija 1920 dalje kot pisarniški asistent prideljen davčnemu okrajnemu oblastvu za Prekmurje v Murski Soboti.

□ Sklep šolskega leta na orglarski šoli v Ljubljani je bil 16. julija. Konec šolskega leta je bilo v šoli 13 učencev; dovršili so šolo štirje: Anton Bižal iz Starega trga pri Kočevju, Janko Jurjevčič iz Ljubljane, Josip Vodišek iz Gor. Mokronoga pri Trebelnem in Anton Vornik iz Dešćice na Koroškem.

Δ V orglarsko šolo v Ljubljani so bili začetkom šolskega leta 1921/22 sprejeti naslednji učenci: Blaž Arnič iz Luč, Janez Babnik iz Mekinj, Franc Bečaj od Sv. Vile nad Cirknico, Janez Bertonec iz Lancovega pri Radovljici, Franc Bricelj iz Šenčurja pri Kranju, Janez Kumar iz Cerknega, Ivan Marinič iz Dunaja, Anton Osolnik iz Št. Gotarda, Jožef Rakušek iz Drežnice pri Kobaridu, Franc Resnik iz Sel pri Kamniku, Jožef Rot iz Rakitne, Franc Smrdel iz Petelin pri Št. Petru na Krasu in Albin Zavrl iz Dol pri Litiji. — Vseh učencev je letos v šoli 20.

Δ 9. oktobra se je vršil v Ljubljani občni zbor Pevske zveze. Pri tej priliki je imel vseuč. prof. dr. Mantuani temeljito, obširno predavanje o prvih početkih jugoslovanske in slovenske narodne pesmi. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika kanonik dr. Kimovec, za Zvezinega pevovodjo prof. Bajuk. Za častna člana Pevske zveze sta bila soglasno izvoljena konz. svetnik p. Hugolin Sattner in zlatomašnik skladatelj župnik Jakob Aljaž. — Pred občnim zborom so Zvezini zbrali pevski zbori peli pri sv. maši v frančiškanski cerkvi slovenske pesmi in sicer: Premrlovo Mašno št. 2, dr. Kimovčevo Marija, Kraljica Slovencev, Sattnerjevo evharistično iz Slava Jezusu št. 24 in Smolkovo v čast Srcu Jezusovemu.

Δ Šole Glasbene Matice v Ljubljani se se pričeni s šolskim letom 1921/22 strnile z dve leti že obstoječim konservatorijem v en sam konservatorijski zavod z štirimi pripravljalnimi razredi, tremi nižjimi in tremi višjimi letniki konservatorijske stopnje. Podržavljenje zavoda se do sedaj še ni izvršilo. Pač pa upa Glasbena Matica na izdatno vladno podporo, brez katere bi kot sedanji večji in višje stoječ zavod sploh ne mogla živeti in se udeleževati.

Δ Filharmonična družba v Ljubljani je končno popolnoma prešla v slovensko posest. Dobila je nova pravila, ki so bila na občnem zboru 14. julija v Mestnem domu v Ljubljani soglasno sprejeta. Filharmonična družba ima na podlagi novih pravil stalno in intenzivno zvezo z Glasbeno Matico in je njena ljubljanska podružnica. Temeljem novih pravil se je volil novi odbor, ki se je sestavil sledeče: Predsednik: A. Lajovic, podpredsednik: M. Hubad, tajnik: K. Mahkota, blagajnik: C. Eržen, gospodar: dr. V. Krejči in odborniki: E. Adamič, dr. Fr. Kimovec, J. Skalar, dr. J. Žirovnik. Članarina pri Filharmonični družbi znaša 15 K letno. Člane sprejema odbor; priklasi se sprejemajo za enkrat v pisarni Glasb. Matice v Gosposki ulici.

Δ V seji višjega šolskega sveta za Slovenijo dne 23. junija 1921 se je glede glasbenega pouka na učiteljskih določilo sledeče: a) na moškem učiteljsku bo petje obvezno 2 uri na teden, enako goslanje; orglanje bo neobvezen predmet; b) na ženskem učiteljsku sta obvezna predmeta: petje (2 uri) in gosli ali pa klavir (2 uri). Učenkam je dano na prosto izbiro, da si izvolijo pouk na enem izmed obeh godal. Učiteljsčniki, ki so gojenci glasb. konservatorija v Ljubljani, so oproščeni glasbenega pouka na učiteljsku in se jim vštejejo na konservatoriju dobljeni redi. Vendar morajo do mature dovršiti vse štiri razrede nižjega oddelka na konservatoriju.

□ Letos obhajamo 50letnico smrti slovenskega skladatelja Miroslava Vilharja. Umrl je na svojem gradu Kalcu pri Zagorju na Notranjskem 6. avgusta l. 1871. Izdal je šest zvezkov („šestkov“) svojih že deloma ponarodelih pesmi („Po jezernu“, „Rožice ne bom trgala“ itd.), slovensko o. ereto „Jamska Ivanka“ in več plesnih skladb.

□ Letos obhajamo stoletnico Josipa Runjanina, ki je uglasbil himno „Lepa naša domovina“. Runjanin je bil po svojem poklicu častnik, himno je zložil l. 1846 v Glini, kjer je služil v posadki kot cesarski kadet. Himna ima mnogo sličnosti z melodijo „O sole plu ratto a sorger l'appresta“ v tretjem dejanju Donizettijeve, svojčas jako priljubljene opere „Lucia di Lammermoor“. Runjanin se je kot častnik izkazal v mnogih vojskah in bitkah na Laškem junaka in je vsled svoje hrabrosti brž avanziral.

Že l. 1849 je bil kapetan drugega razreda. Nazadnje je služil kot podpolkovnik. L. 1876 je stopil v pokoj, in se nastanil v Novem Sadu. Umrl je 2. februarja 1878. Franjo Ks. Kuhač piše o njem v knjigi „Ilirski Glasbenici“ (izdala Matica Hrvatska, Zagreb 1893) med drugim sledeče: „Josip Runjanin po pripovedovanju svih njegovih nekadanjih drugova i prijatelja, bio je oduševljen hrvatski patriota, te je svoju hrvatsku otadžbinu svim žarom svoje plemenite duše ljubio, u svakom zgodom odrješito zastupao načelo, da svatko, koji se u o ovoj hrvatskoj zemlji rodio, bio ma koje vjere, imade hrvatsko ime častiti i prema svojim umnim darovima po mogućnosti isto proslaviti.“ Josip Runjanin je svojo domovino proslavil s hrabrimi čini in v pesmi. Slava mu!

▽ Na letošnjem Velikem sejmu v Ljubljani meseca septembra sta razstavili zvonove obe naši zvonarni: Ljubljanska tri bronaste, jeseniška tri jeklene. Z bronastimi so vsak dan zvonili. Bilo je prav ubrano, mogočno zvočenje: C, es, g. Zvonove je kupila župna in dekanjska cerkev v Cirknici. Jekleni — najmanjši zvon v tonu nekoliko prenizek — so bili prodani v Predvor. — Tvrdka Josip Brandl iz Maribora je razstavila en pianino in orgelske piščali.

▽ P. Hugolin Sattner je svoj l. 1911 zložen oratorij „Vnebovzetje Marijino“ v zadnjih letih predelal in na novo instrumentiral. Koncem novembra namerava oratorij izvajati v frančiškanski cerkvi v koncertu.

▽ Kraljeva himna „Pravde Bog“ se bo po določilu letošnje škofovske konference v Zagrebu pela po svečanem cerkvenem obredu na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra dne 17. decembra in na obletnico ujedinenja dne 1. decembra. Odlok kn. šk. ordinariata ljubljanskega določa za ta dneva, „naj se po molitvi za kralja poje kraljeva himna „Pravde Bog“. (Škof. list. 12. sebt. 1921. odlok 56)*. — Glede šolskih maš ob začetku in koncem šolskega leta pravi isti odlok sledeče: Navada je, da se pri šolskih mašah ob začetku in sklepa šolskega leta poje kraljeva himna. Pojejo jo ali šolski otroci, oziroma njih odbrani pevski zbor, s spremljevanjem orgel ali brez spremljevanja, ali domači pevci. Ako pevcev ni dobiti, se more kraljeva himna samo orglati.

▽ Umrl je 20. oktobra v Stranjah pri Kamniku g. Jožef Bernot, posestnik in organist. Pokojni je svojčas služboval kot organist v Hinjah. Bil je povsod priljubljen. Naj počiva v miru!

▽ Nova zbirka cerkvenih pesmi je izšla v Clevelandu v Ameriki. Imenuje se „Slava Bogu“. Zbirka združuje v sebi Cecilijo, Slava Brezmadežni in Ljudsko pesmarico. Sestavil jo je Matej Holmar, pevovodja v Clevelandu. Cena poldrugi dolar.

▽ 1. avgusta t. l. je preteklo 50 let, odkar je v Pragi umrl svojčas znamenit češki cerkveni skladatelj Václav Em. Horák. Pod Foersterjem so njegove nekatere maše izvajali tudi v ljubljanski stolnici. Posebno v čislj je bila maša v d-molu. Horák je napisal tudi nekatera glasbeno teoretična dela.

▽ Visoko šolo za cerkveno glasbo so otvorili v Varšavi.

▽ Organistovsko mesto je izpraznjeno v Jelsi na otoku Hvaru v Dalmaciji. Organist bi dobil ondi tudi privatnega zaslужka s poučevanjem glasbe, n. pr. klavirja. Kogar bi veselilo iti na to službo, naj stopi v dogovor s tamošnjim župnikom Doq Vice Gabeličem.

▽ Na Dunaju je umrl stolni kapelnik August Weirich. Bil je zmožen in marljiv ter je stolni kor povzdignil do velike umetniške višine. Tudi liturgičnih določil se je natančno držal. Kot skladatelj se je udeleževal v več mašah. Neka redkost so njegovi večglasni introiti. Kot naslednik je stopil na njegovo mesto prof. Ferdinand Habel, dosedaj kapelnik v dominikanski cerkvi in prvovrstni koncertni vodja društva „Dreizehnlingen“.

□ 11. oktobra je preteklo 25 let, odkar je umrl slavni nemški skladatelj Anton Bruckner. Bruckner je velik v svetni glasbi (simfonije), velik tudi v cerkveni (zlasti maše in Te Deum). Znani nemški skladatelj Griesbacher je nedavno napisal o Brucknerjevem Te Deumu študijo, obsegajočo 158 strani. Izšla je pri Pustetu v Regensburgu.

□ Prvi kongres jugoslovanskih glasbenikov se je vršil meseca julija v Zagrebu.

□ V kraljevi narodni operi v Ljubljani so preteklo sezono izvajali okrog 20 oper, med njimi več baletov.

▽ Prvi italijanski glasbeni kongres se je vršil letos od 11. do 16. oktobra v Torinu.

▽ Glasbeno založništvo „Edition Slave“ (Wien, Zagreb, Praha) ima na razpolago in na prodaj veliko zalogo del slovanskih, zlasti jugoslovanskih skladateljev: skladbe za klavir (dvo- in štiroročno), za gosli in klavir, za čelo in klavir, za godalni kvartet, za orkester, za en glas in klavir in za zборе. Med klavirskimi skladbami opozarjamo na A. Foersterjevo suito „Slavenska lipa“.

▽ Prof. Božidar Široka, eden izmed najbolj nadarjenih mlajših hrvatskih skladateljev, je bil 17. junija na dunajskem vsučilišču promoviran za doktorja muzikologije. Čestitamo.

▽ Za ravnatelja zagrebške opere je bil imenovan skladatelj Peter Konjović, ki je bil do sedaj nadzornik umetniškega oddeljenja pri ministrstvu prosvete.

Oglasnik za cerkveno in svetno glasbo.

Glasbena Matica v Ljubljani je izdala za društveno leto 1919–20. Seguidille, pesnitev Otona Župantiča, za tenor in klavir vglasbil Janko Ravnik. Za društveno leto 1920–21 pa: Sedem pesmi, vglasbil Lučijan Marija Škerjanc. Ravnikovo delo je zelo zanimivo. Skladatelj išče novih poti, novega sloga. Le tu in tam se zde nekateri stavki harmonično malce trdi. Delo obsega 7 pesmi, ki jih veže enotna pesniška in glasbena misel. — Škerjanc se s svojimi pesmimi kar najbolje uvaža. Seveda ni to vsakdanja glasba in bo marsikomu ostala zaprto svetišče. Vse je nenavadno novo, vendar zdravo, pristno, cvetoče.

Vinko Vodopivec: Orlovske himne in Pesem Slovenske straže. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1921. Cena 36 K. — Zelo udomačena in priljubljena orlovska himna „Dvignite Orli“ je v tej zbirki prirejena za moški, mešani zbor in za klavir. Nova je pesem Orlic za štiriglasen ženski zbor in Pesem Slovenski straži za mešani zbor. Skladbe so priproste v ustroju, a krepke, ognjevit. Zbirko priporočamo.

Alojzij Mihelčič: Narodne in moje za moški zbor. Cena 8 K. Jako lahke skladbe, namenjene bolj šibkim zborom. S. P.

Popravek.

Čirčiški jekleni veliki zvon ¹⁾ meri v premeru 138 cm in ne 119 cm (kot višina). Ta tiskovna pomota je razvidna že iz preračuna, da znaša debelost krila $1/17$ premera.

Današnji številki je priložena glasbena priloga: O Jezus, ves moj blagor ti, za mešani zbor in orgle zl. Ivan Fric, in Ave Maria za moški zbor, zl. Anton Foerster (sklep v prihodnji številki).

¹⁾ Prim. C. Gl. 1921. 5.—6. štev. stran 40.